

mům naší společně vlasti i zájmům pokrokových sil na všech kontinentech.

Vše, oč usilujeme, dá se shrnout do čtyř slov:

**SOCIALISMUS! SPOJENECTVÍ! SUVERENITA!
SVOBODA!**

V socialismu a spojenectví je naše garancie bratrským zemím a stranám, že nepřipustíme vývoj, který by ohrožoval skutečné zájmy národů, v jejichž svazku přes dvacet let čestně bojujeme za společnou věc. V suverenitě a svobodě je naopak garancie naší zemi, že se nebudou opakovat těžké chyby, které ještě před nedávnem hrozily vyústit v krizi.

Vysvětlíte svým partnerům, že extrémní hlasy, které tu a tam znívají v našich domácích diskusích, jsou právě produktem policejní byrokratického systému, jenž tak dlouho dusil tvůrčí myšlení, až zahnal řadu lidí do vnitřní opozice. Přesvědčte je bezpočtem příkladů, že autorita strany a pozice socialismu u nás jsou právě dnes nesrovnatelně silnější než kdykoli v minulosti.

Řekněte jim, že potřebujeme demokracii, klid a čas, abychom byli lepšími socialisty a důstojnějšími spojenci než kdykoli dřív!

Prostě promluvte jménem lidu, který v těchto dnech přestal být pojmem a stal se znovu silou, jež vytváří dějiny.

Soudruzi Barbírku, Bifaku, Černíku, Dubčeku, Koldere, Kriegle, Pillere, Rigo, Smrkovský, Špačku a Švestko, soudruzi Kapku, Lenárte a Šimone,

je možné, že ne všichni zastávají ve všem stejný názor. Někteří z vás, přestože spolubybojovali leden, jsou ostře kritizováni za své předlednové chyby. Takový je úděl politiků, a sedm měsíců od ledna prokázalo, že tuto kritiku nehodlá nikdo přeměnit v krevní mstu. Bylo by tragické, kdyby osobní pocity kohokoliv z vás převládaly nad zodpovědností, kterou v této chvíli nesete za 14 361 000 lidí, mezi něž bytostně patříte i vy sami.

Jednete, vysvětlujte, ale jednotně a bez ústupků obhajte cestu, na kterou jsme vyšli a se které živi nesejdeme.

Budeme v příštích dnech s napětím hodinu od hodiny v duchu sledovat vaše jednání. Čekáme netrpělivě na vaše zprávy. Myslíme na vás. Myslíte na nás! Píšete za nás osudovou stránku dějin Československa. Napište ji s rozvahou, ale především s odvahou.

Ztratit tuto jedinečnou šanci by bylo naše neštěstí a vaše hanba. Věříme vám!

Vyzýváme současně všechny spoluobčany, kteří s námi souhlasí, aby podpořili toto poselství!

V Praze dne 26. července 1968

LL zvláštní číslo, 26. července 1968

J.R. Pick

O psaní do novin

Normální mentalita normálního autora, který píše do novin, je, že je rád, když mu něco otisknou.

Dokonce to někdy po sobě i čte.

A nepůsobí to na něho nijak depresivně, poněvadž noviny mají přece jen relativně rychlou uzávěrku, člověk se za ten den, dva, týden, dva [u časopisu] zase natolik nezmění, a i když by třeba použil tu či onde jiné slovo nebo formulaci, nebo někde změnil interpunkci, v podstatě si za svou práci stojí.

Letos v létě mám jiný pocit.

Ustavičně trnu, aby něco nevyšlo, co už bych nemohl podepsat.

Napsal jsem třeba před dvěma týdny pro jeden časopis fejeton, který se posmíval tomu, jak pořád mluvíme o jednotě, a přitom si každý myslí svoje.

A jak už to mám ve zvyku, tak mimochodem jsem tam napadal některé naše představitele.

Nechtěl bych za žádnou cenu, aby teď vyšel.

Ne, že bych už proti nikomu z nich nic neměl, ale nechci prostě teď nikoho z nich napadat.

Stala se totiž ta neuvěřitelná věc, že my najednou jednotni jsme.

A do toho by nebylo dobré rýpat.

Pro mne ovšem vyvstává otázka, o čem mám tedy, coby rýpal, psát, když nechci rýpat.

Jak se zdá, jediná rozumná možnost je zafušovat si trochu do zahraniční problematiky.

Mám v tom jisté zkušenosti.

Složil jsem svého času několik špatných epigramů na maršála Tita, hodně velmi průměrných na americké imperialisty a dlouho jsem ve verších nadával starému panu Adenauerovi.

A tak trochu vím, jak se to dělá.

Vím, že třeba ten bulharský novinář, který napsal, že nad Prahou se vznáší stín Reinhardta Heydricha, není tak negramotný, jak to na první pohled vypadá. Dobře ví, že je jistý rozdíl mezi Reinhardtem Heydrichem a dejme tomu Willy Brandtem nebo Kiesingerem, ale když ono to zní tak efektně, „stín Reinhardta Heydricha se vznáší nad Prahou“.

Jsem přesvědčen, že ani akademik Konstantinov není tak na sto procent přesvědčen, že s Čestmírem Císařem je to tak zlé.

Ale když tady zase jde o pregnantní formulaci.

Nebo si snad někdo myslí, že polští novináři nevědí, že západoněmečtí turisté k nám jezdili už za Novotného?

Vědí. Samozřejmě.

Ale uznejte, když se to bere dialekticky, v souvislosti s tím Heydrichovým stínem a s tím Čestmírem Císařem, tak to vypadá jinak, soudruzi.

Trochu se za to stydím, že to tak dobře znám.

A za to, že kdyby na to přišlo, uměl bych argumentovat i tam za ty soudruhy.

Že bych to dneska nedělal, je jiná věc.

Ale uměl bych to.

A myslím, že nejsem sám.

Je nás dost, kteří bychom to uměli, ale neděláme to a trochu se stydíme. Jenomže, a v tom je ten historický paradox, tohleto umění, za něž se stydíme, nám v tomto čase dost pomáhá.

Dovedeme, abych si vypůjčil básnický obraz od onoho bulharského kolegy, jednat se svým starým stínem.

A i když to není žádná velká legrace, poněvadž se zaplatí pámbůh píše už rok šedesátý osmý a ne padesátý třetí, trochu smutně se nad tím usmíváme.

LL č. 23, 1. srpna 1968

Ludvík Vaculík

Naši kontrarevolucionáři

Dostal jsem na vědomost, že bezprostředně pod vlivem Dvou tisíc slov došlo k vyhrožování komunistickým funkcionářům. — Kdo, jak a proč ?

Soudruh Lachman, člen MNV v Třebestovicích, předseda komise veřejného pořádku mi je označil:

1. Jistý Kratochvíl, dělník, nadával na nádraží na komunisty a pravil, že je patří zabít; železniční zaměstnankyně Božena Horká musela jej napomenout.

2. Zíka Rudolf, důchodce, napadl slovně Schreiera, předsedu stranické organizace na farmě státního statku.

3. Jiří Nasler, dělník podniku Stavby silnic a železnic, vyjádřil se v tom směru, že komunisté by měli být pověšeni.

● Napřed jsem šel na nádraží, ale paní Horká neměla službu, proto jsem ji navštívil v brance jejího domku. Představil jsem se a otázel se:

„Mohla byste být tak hodná a říct mi co možná přesně, jak vyhrožoval pan Kratochvíl komunistům?“

„A kdo ho udal?“ odpověděla užasle.

„Mně to udal soudruh Lachman a jinak nevím.“

„Jo Lachman! To jo.“

„Ale to je úplně v pořádku, paní Horká, protože já jsem to od něho chtěl vědět.“

„K čemu?“

„Protože se tvrdí, že to bylo pod vlivem těch dvou tisíc slov.“

„Kdepak! To bylo pod vlivem čistě toho, že byl opilý... On totiž — nerada to říkám, je to dělník, dřič jinak, ale jen dokud se nenapije.“

„A tak tedy co říkal a co vy jste řekla jemu?“

„Chodil po nástupišti a já jen zaslechla, že se nějak nepěkně vyjadřoval. Řekla jsem mu: Heleďte, jděte

odtud, jste opilý!“

„Ale pořád nevím, jak vyhrožoval a komu.“

„Já už nevím. Já mu řekla: Heleďte, jděte odsud, tady je nádraží.“

To tedy přeháněla, paní Horká. Byla to jedna kolejí tam, jedna zpátky a závory. Taková zastávka.

Od paní Horké šel jsem přímo k panu Kratochvílovi. Branka zamčená, zaklepal jsem na okno. Objevila se v něm žena, tmavovlasá, snědá, energického druhu. Představil jsem se a řekl jsem, co chci.

„Můj muž bohužel není k mlouveni,“ odpověděla.

„Proč, jestli se můžu ptát?“

„Protože už zase někde natahuje.“

Rozplakala se, odešla od okna a za okamžik otvírala branku. Byl jsem v malém domečku, který nesl čerstvé stopy malé chudé modernizace, jakéhosi zoufalého elánu, jenž je dušen záchvaty choroby.

„Ale vždyť mu ten Lachman nic neudělal,“ plakala paní Kratochvílová, „tak proč mu nadává?“

„Možná mu dal pokutu za nějakou výtržnost. Je předsedou pořádkové komise, tak se to mohlo stát,“ řekl jsem.

„Já o tom nevím, jemu nic neudělali, tak proč jim pořád nadává — Mně udělali!“

„Co vám udělali?“

„Mně tři roky nechtěli pustit do práce a našeho kluka půl roku do učení.“

„Jak — nechtěli pustit do práce?“

„No, nedali mi potvrzení! Dřív jste musel mít potvrzení MNV, že jako vám dovolujou vstoupit do zaměstnání. Prý můžeme jedině do zemědělství. Ačkoli my ze zemědělství nejsme a nikdy jsme pole neměli. To bylo za pana předsedy Soběslava.“

„A s nynějšími funkcionáři jaké máte zkušenosti?“

„S těmi nemáme nic a tenhle tajemník Bičák prej je docela dobrý. Jenže co je mi to platno dnes, když jsem přišla za ty roky nejmíň o pětadvacet tisíc korun výdělků.“

Obrátila se k vařiči, zapnula ho a postavila na něj hrnek s vodou. Když se otočila zas ke mně, byla už klidnější. Skoro vesele řekla:

„Ale to už je pryč. Byli lidi, kteří se měli mnohem hůř, a jiní přišli o majetky. To bylo za Soběslava.“

● Rudolf Zíka, dvašedesátiletý důchodce, zavážděl do dvorka motorku, na jejímž tandemu byla přivázána hromada králičích kůže. Až skoro na zem visely ty krvavé čáry. Představil jsem se a řekl jsem, kvůli čemu přicházím.

„Ano,“ přitakal rychle, „ano, ano.“

„Že konečně jdeš,“ pravila paní Zíková z kuchyně, odkud mě neviděla, „už je skoro tma.“

„No jo, bylo toho dneska hodně,“ pozvedl pan Zíka drobné ruce nad umyvadlo, „a tuhle máme návštěvu.“

Představil jsem se a řekl, kvůli čemu přicházím.

„Ano,“ znovu souhlasil pan Zíka a osušoval si ruce.